

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Asia: Lausunto Uudenmaan VISIO-vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

BirdLife Suomi kiittää Uudenmaan liittoa lausuntopyynnöstä ja lausuu kaavaluonnoksesta mielipiteenään seuraavaa.

Tärkeät lintualueet

Kansainvälisesti tärkeät lintualueet (IBA-alueet) on osoitettu kaavakartassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina luo-merkinnällä. Tämä on erittäin tärkeä asia koko Uudenmaan luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta, ja pidämme ratkaisua onnistuneena. Nuuksion alueen osalta luo-merkintä tulee päivittää vastaamaan vuonna 2025 päivitettyä IBA-aluerajausta. Ajantasainen rajausta on saatavissa BirdLifen nettisivuilla: <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/iba/>

Kansallisesti tärkeiden FINIBA-alueiden osoittamista luo-merkinnällä pidämme sen sijaan tarpeettomana sen vuoksi, että vuosituhannen taitteessa toteutettu FINIBA-hanke on monilta osin vanhentunut niin aluerajauksiltaan, lajistoltaan, kriteereiltään kuin luontoarvoiltaan. Mielestämme FINIBA-alueiden sijaan luo-merkinnöillä tulisi osoittaa maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI-alueet), kuten esitimme jo kaavatyön OAS-vaiheessa antamassamme lausunnossa. MAALI-alueiden valinta ja rajaukset perustuvat ajantasaisiin tietoihin linnustosta ja edustavat parhaan saatavilla olevan tiedon mukaisia Uudenmaan arvokkaimpia ja tärkeimpiä linnustokohteita, joiden säilymisen varmistaminen on keskeistä kaavan tavoitteiden kannalta.

Uudenmaan MAALI-alueista on julkaistu useita raportteja. Läntisen Uudenmaan osalta raportti julkaistiin 2010 ja sitä on täydennetty saaristolintualueilla, metsälintualueilla ja muuтонаikaisilla kerääntymäalueilla vuonna 2018. Itäisen Uudenmaan osalta ensimmäinen raportti julkaistiin vuonna 2009 ja sitä päivitettiin tärkeiden kerääntymäalueiden osalta vuonna 2020. Kaikki mainitut raportit ovat saatavissa BirdLife Suomen nettisivuilta:

<https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/maali/yhdistysten-maali-raportit/>

Aurinkovoima

Kaavaluonnoksen yleismääräyksissä esitetään maakunnallisesti merkittävien aurinkovoimaloiden (pinta-ala yli 50 hehtaaria) sijoittamisen perustuvan oikeusvaikutteiseen kuntakaavaan. Pidämme tätä yleismääräystä tervetulleena lisäyksenä sekavaan nykytilanteeseen. Huomautamme kuitenkin, että 50 hehtaarin raja on Uudellamaalla hyvin suuri ja että yksittäisen ison aurinkovoimalahankkeen vaikutukset voivat ulottua yhden kunnan rajojen ulkopuolelle. Esitämme siksi pinta-alan raja-arvon laskemista 15 hehtaariin, ja maakunnallisesti merkittävien aurinkovoimaloiden alueiden osoittamista maakuntakaavassa.

Aurinkovoimaa koskevilla yleismääräyksissä on runsaasti määräyksiä koskien teollisen kokoluokan (teho yli 1 MWp) aurinkovoimaloita. Pidämme näitä määräyksiä varsin onnistuneina ja tarpeellisina.

Muita huomioita

Esitämme, että ehdotusvaiheessa huomioitaisiin käytöstä poistuneiden ja poistuvien turvetuotantoalueiden ennallistamispotentiaali sen sijaan, että näitä alueita pidettäisiin yksinomaan potentiaalisina sijoituskohteina aurinkovoimalle.

Ekologisia kehittämisvyöhykkeitä tulee jatkossa osoittaa lisää erityisesti ojitetuille suokohteille kaavaluonnosta varten laaditun Uudenmaan luonnon monimuotoisuusselvityksen esittämällä tavalla. Muistutamme myös, että Uudellamaalla on runsaasti sellaisia linnustollisesti merkittäviä kosteikko-, levähdys- ja saaristokohteita, joiden arvojen heikentämistä tai hävittämistä ei käytännössä voida kompensoida muualla.

Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä sekä muussa aineistossa esitetty hiilensidonnan lisääminen siihen soveltuvilla alueilla ei saa käytännössä tarkoittaa suoalueiden tai maakunnallisesti tärkeisiin levähdysalueisiin lukeutuvien peltojen metsittämistä niiden luontoarvojen kustannuksella. Tämä tulee varmistaa ja esittää selkeästi kaavamääräyksiin kaavaehdotusvaiheeseen mennessä.

Pidämme kaavaluonnoksessa esitettyjä merkintöjä ja määräyksiä viheryhteyksiin ja viheryhteystarpeisiin liittyen asianmukaisina ja riittävinä, eikä näitä merkintöjä tule kaavaehdotukseen edetessä heikentää nyt esitetystä. Lisäksi kaavaa on tarkistettu maakunnan metsälinnuston kannalta tärkeimpien yhtenäisten metsämantereiden osalta eikä kaavaluonnoksessa ole osoitettu niiden yhtenäisyyttä uhkaavaa maankäyttöä.

Toistamme lisäksi OAS-vaiheessa antamamme palautteen luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja Suomen suojelu-alue tavoitteiden saavuttamisesta. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut vuoteen 2030 mennessä suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti. Nämä sitoumukset tulee huomioida riittävästi myös maakuntakaavatasolla. Sitoumukset tarkoittavat luonnonsuojelupinta-alan tuntuva lisäämistä. Nykyisten suojelualueiden laajentamista ja uusien alueiden perustamista tulee edistää ja pyrkiä tuomaan aluevaraukset kartoille mahdollisimman pian. Suojeltua pinta-alaa on perusteltua lisätä myös asutuskeskusten lähistöllä, jolloin tuetaan samalla virkistyskäyttöä ja matkailua.